

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžk/16/2018
Identifikačné číslo spisu: 7014201500
Dátum vydania rozhodnutia: 26.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7014201500.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: RELAX, s.r.o., so sídlom Grunt 30, Medzev, IČO: 36 571 423, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, Banská Bystrica, IČO: 42 499 500, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa: Daňový úrad Košice, so sídlom Železničná 1, Košice, ako opomenutého sťažovateľa, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, č. k. 6S/158/2014-163 z 24. novembra 2017, v konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť odmieta.

Žiadnemu z účastníkov nepriznáva právo na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

I.

Konanie na finančnom orgáne

1. Rozhodnutím č. 9801402/5/3019039/2014 zo dňa 23.06.2014 Daňový úrad Košice (ďalej len „správca dane“) podľa § 68 ods. 5 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Daňový poriadok“) vyrubil žalobcovi rozdiel dane z pridanej hodnoty (ďalej len „daň“) v sume 20.520,- € za zdaňovacie obdobie 4. štvrtýrok 2009 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“).

2. Proti uvedenému rozhodnutiu podal žalobca na pošte dňa 22.07.2014 odvolanie, ktoré dňa 23.07.2014 doručil aj osobne do podateľne Daňového úradu Košice.

3. Listom zo dňa 01.08.2014 č. 9801402/5/3703850/2014 Daňový úrad Košice žalobcovi oznámil, že na jeho odvolanie podané proti vyššie uvedenému rozhodnutiu sa neprihliada, nakoľko podľa § 14 ods. 1 Daňového poriadku je daňový subjekt po 01.01.2014 povinný doručovať podania elektronickými

prostriedkami podľa § 13 ods. 5 Daňového poriadku. Správca dane preto považoval podanie odvolanie zo strany žalobcu za neúčinné. Zásielku s uvedeným oznámením si zástupca žalobcu prevzal dňa 11.08.2014, čo potvrdil svojim podpisom na doručenke.

4. Podaním doručeným Daňovému úradu Košice dane dňa 13.08.2014 žalobca nesúhlasil s postupom správcu dane, pričom namietal, že úmyselne zdržiava jeho odvolanie a odmieta ho odstúpiť na druhostupňový daňový orgán, hoci bolo podané v zákonnej lehote. Predmetné podanie zároveň žalobca označil ako sťažnosť a takto bolo aj správcom dane posudzované. K vybaveniu sťažnosti Daňovým úradom Košice došlo až dňa 05.01.2015, keď bol žalobca upovedomený o odložení sťažnosti z dôvodu, že pri jej prešetrovaní bolo zistené, že dňa 16.12.2014 bola na Krajský súd Košice podaná žaloba „proti nesprávnemu poučeniu FR SR (Daňového úradu Košice) vo veci aj nepostúpenia odvolania č. 102/2014/BB/DrBL z 22.07.2014 proti rozhodnutiu č. 9801402/5/3019039/2014 zo dňa 23.06.2014 o opätovnom výrube DPH za IV. Q 2004 na 20.520,- €, podľa § 250m (ods. 1, 2) O. s. p. a návrh odloženia vykonateľnosti cit. rozhodnutia podľa § 250n O.s.p.", ktorej predmet sa zhoduje s predmetom podanej sťažnosti. Prešetrujúci orgán predmetnú sťažnosť odložil, nakoľko mal za to, že nastali skutočnosti uvedené v § 6 ods. 6 písm. b) zákona o sťažnostiach, podľa ktorého ak vo veci, ktorá je predmetom sťažnosti, koná súd, prokuratúra alebo iný orgán činný v trestnom konaní, orgán verejnej správy sťažnosť odloží.

II.

Konanie na správnom súde

5. Žalobou podanou Krajskému súdu v Košiciach dňa 16.12.2014 žalobca navrhol uložiť „Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky/Daňovému úradu Košice“ v lehote jedného mesiaca od právoplatnosti uznesenia zrušiť rozhodnutie č. 9801402/5/3019039/2014 zo dňa 23.06.2014 o vyrubení DPH žalobcovi za 4. štvrt'rok 2009 na 20.520,- € a vydať nové rozhodnutie v súlade so zákonom.

6. Žalobca v žalobe namietal, že rozhodnutie Daňového úradu Košice zo dňa 23.06.2014 obsahuje nesprávne poučenie, pretože mu chýba podstatná časť o tom, že na subjekty uvedené v § 14 Daňového poriadku sa vzťahuje povinnosť doručovania podaní finančnej správe elektronickými prostriedkami podľa § 13 ods. 5 tohto zákona. Nesúhlasil so záverom správcu dane, že podanie musí robiť len elektronickou formou a poukázal na to, že iné formy podaní Daňový poriadok nevyklučuje a ostali v platnosti. Podľa žalobcu správca dane porušil zákon tým, že nerešpektoval princíp dvojinštančnosti postupu daňových orgánov, keď znemožnil žalobcovi domôcť sa jeho práva riešiť vec v odvolacom konaní a nechať preskúmať prvostupňové nezákonné rozhodnutie.

7. Žalobca ďalej namietal, že žalovaný (zrejme mal na mysli Daňový úrad Košice, hoci za žalovaného na prvej strane žaloby označil Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky), ktorý má podľa právnych predpisov povinnosť konať a odvolanie odstúpiť na druhostupňové konanie a rozhodnutie, bez vážneho dôvodu nekoná. Navrhol, aby správny súd preskúmal nečinnosť daňových orgánov oboch stupňov a zároveň navrhol zrušenie rozhodnutia označeného v petite žaloby.

8. Krajský súd po zabezpečení vyjadrenia žalovaného k podanej žalobe listom zo dňa 12.01.2016 vyzval žalobcu, aby v stanovenej lehote oznámil súdu, či sa domáha :

- zrušenia rozhodnutia č. 9801402/5/3019039/2014 zo dňa 23.06.2014 podľa piatej časti druhej hlavy O. s. p., alebo
- konania proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 250t O. s. p. vzhľadom na obsah žaloby, alebo
- „žalobu berie späť vzhľadom na pasívnu nelegitimáciu žalovaného a petit žaloby nesúladiť s § 250j ods. 2 a § 250t ods. 4 O. s. p.“

9. Žalobca v reakcii na výzvu navrhol krajskému súdu zrušiť právoplatné rozhodnutie Daňového úradu Košice č. 9801402/5/3019039/2014 zo dňa 23.06.2014 a uložiť mu vec opätovne prejednať a vydať nové rozhodnutie v súlade so zákonom. Žalobca výslovne uviedol, že pôvodný petit žaloby zo dňa 16.12.2014 (uvedený na strane 6 žaloby) v celom rozsahu vypúšťa a nahrádza sa uvedeným novým petitom.

10. Uznesením č. k. 6S/158/2014-84 zo dňa 01.02.2016 Krajský súd v Košiciach zastavil konanie v zmysle § 250d ods. 3 O. s. p. a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. V odôvodnení uznesenia uviedol, že postupom podľa druhej hlavy piatej časti O. s. p. je možné preskúmať rozhodnutie žalovaného v správnom súdnictve len v takom prípade, že žalobca vyčerpal riadny opravný prostriedok, ktorý sa pre rozhodnutie pripúšťa a ktoré až po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku nadobudlo právoplatnosť. Poukázal na to, že žalobca nevyčerpal prípustný riadny opravný prostriedok proti rozhodnutiu Daňového úradu Košice zo dňa 23.06.2014, keďže z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že na odvolanie žalobcu správca dane reagoval oznámením zo dňa 01.08.2014, podľa ktorého sa na odvolanie podané v listinnej podobe dňa 22.07.2014 na pošte a následne dňa 23.07.2014 na daňovom úrade neprihliada, nakoľko podľa § 14 ods. 1 Daňového poriadku po dátume 01.01.2014 je daňový subjekt povinný doručovať podania elektronickými prostriedkami podľa § 13 ods. 5 Daňového poriadku, čo žalobca neurobil. Preto je podľa krajského súdu zrejmé, že žalobca nevyčerpal riadny opravný prostriedok v zmysle § 247 ods. 2 O. s. p.

11. Proti uzneseniu krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vrátiť vec súdu na nové konanie a rozhodnutie. V odvolaní namietal, že nesprávnym poučením uvedeným v rozhodnutí o vyrubení dane správca dane uviedol žalobcu do omylu, ten však konal len v intenciách tohto poučenia a podal riadne a včas odvolanie. Tvrdil, že bolo povinnosťou orgánu štátu odstúpiť odvolanie na druhostupňové konanie a rozhodnutie. Nesúhlasil so závermi súdu prvého stupňa a mal za to, že sa snažil vyčerpať všetky možnosti nápravy a dovolať sa v riadnom opravnom konaní svojich práv aj formou sťažnosti podanej správcovi dane i Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 1Sžf/63/2016 zo dňa 25.04.2017 zrušil uznesenie krajského súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Ako dôvod tohto postupu Najvyšší súd uviedol, že predčasným zastavením konania došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom. Vyjadril právny názor, že pretrvávala nezrozumiteľnosť podania žalobcu, ktorú bolo treba odstrániť.

13. Krajský súd uznesením z 08.06.2017 vyzval žalobcu, aby „s ohľadom na svoju doterajšiu argumentáciu oznámil súdu, či navrhuje v zmysle štvrtej časti prvej hlavy zákona č. 162/2015 Z.z. o Správnom súdnom poriadku (ďalej len „SSP“) podľa ust. § 250 SSP uložiť povinnosť konať a rozhodnúť o jeho odvolaní proti rozhodnutiu Daňového úradu Košice č. 9801402/5/3019039/2014 zo dňa 23.06.2014 Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, ktorého v pôvodnom konaní označil za žalovaného, alebo hodlá hájiť svoje práva v súvislosti s odvolaním proti rozhodnutiu správcu dane iným spôsobom, ktorý zároveň podrobne popíše“.

14. Na túto výzvu žalobca reagoval podaním z 04.07.2017, ktorým navrhol, aby krajský súd uložil žalovanému povinnosť konať vo veci prvostupňového rozhodnutia a rozhodnúť o odvolaní žalobcu z 22.07.2014 do 30 dní od doručenia uznesenia súdu.

15. Krajský súd vyzval žalovaného (Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky) na vyjadrenie k zmene žaloby.

16. K podaniu žalobcu sa vyjadril správca dane, ktorý uviedol, že berie na vedomie zmenu žaloby proti nečinnosti ohľadne označenia žalovaného, pretože napadnutý postup a vydanie opatrenia bolo v zmysle zákona a v zmysle interných predpisov v kompetencii daňového úradu ako orgánu prvého stupňa, nie Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky ako orgánu druhého stupňa.

17. Na toto vyjadrenie reagoval žalobca svojim stanoviskom, v ktorom vyjadril nesúhlas s vyjadrením správcu dane a uviedol, že trvá na doplnenom petite zo dňa 04.07.2017 a žiada zaviazať žalovaného, aby odvolanie odstúpil podľa zákona na druhostupňové daňové konanie a rozhodnutie.

18. Dňa 24.11.2017 vydal krajský súd uznesenie č.k. 6S/158/2014-163, ktorým uložil žalovanému povinnosť konať a rozhodnúť o odvolaní žalobcu zo dňa 22.07.2014 podanému proti rozhodnutiu Daňového úradu Košice č. 9801402/5/3019039/2014 zo dňa 23.06.2014, a to do 2 mesiacov od doručenia tohto uznesenia. V odôvodnení uviedol, že žalovaný bol nečinný, keď o riadne a včas podanom odvolaní žalobcu nerozhodol, pričom krajský súd prihliadol predovšetkým na formuláciu správcu dane uvedenú v poučení predmetného prvostupňového rozhodnutia.

III.

Kasačná sťažnosť sťažovateľa

A)

19. Proti napadnutému uzneseniu podal sťažovateľ prostredníctvom povereného zamestnanca s právnickým vzdelaním II. stupňa včas kasačnú sťažnosť zo dňa 15.01.2018 (č.l. 179) z dôvodu uvedeného v 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol zrušiť uznesenie krajského súdu a vrátiť mu vec na ďalšie konanie.

20. Sťažovateľ uviedol, že mu žalovaný postúpil napadnuté uznesenie krajského súdu na priame vybavenie z dôvodu, že žalobu proti nečinnosti neeviduje ako pasívnu vo svojej evidencii, a žalobou nebolo napadnuté rozhodnutie ani postup žalovaného, ale postup sťažovateľa.

21. Sťažovateľ tvrdil, že žalobca mal ako žalovaného označiť jeho, nie Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky. Výzvu krajského súdu z 04.07.2017 na vyjadrenie k zmene žaloby, ktoré bolo doručené žalovanému, žalovaný postúpil sťažovateľovi, preto na základe tejto postúpenej výzvy sťažovateľ zaslal svoje krátke vyjadrenie.

22. Podľa sťažovateľa žalovaný nie je v zmysle zákona oprávnený konať vo veci prvostupňového rozhodnutia, pretože mu to neumožňuje § 72 a nasl. Daňového poriadku. Podľa § 73 Daňového poriadku môže o odvolaní rozhodnúť prvostupňový orgán, ak odvolaniu vyhovie. V opačnom prípade postúpi do 30 dní odvolanie odvolaciemu orgánu, v tomto prípade žalovanému. Nedodržaním uvedeného postupu by finančné orgány konali v rozpore so zákonom.

23. Podľa sťažovateľa krajský súd nedostatočne oboznámil žalobcu o možnostiach nápravy, na základe ktorej by bolo možné realizovať ďalší postup podľa ustanovení S.s.p. S ohľadom na to podľa sťažovateľa žalobca opätovne neodstránil rozpory medzi svojim návrhom a platným právnym stavom. Krajský súd sa mal podľa sťažovateľa vysporiadať tým, že žalobca rozporuplne zotrval v názore, že žalovaným je Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, a ďalej postupovať tak, aby povinnosť bola uložená v zmysle platnej právnej úpravy, a aby zo strany finančných orgánov mohlo dôjsť k splneniu povinnosti uloženej súdom.

24. Závery krajského súdu sa preto podľa sťažovateľa zakladajú na nesprávnom právnom posúdení, keď nebol na konanie zviazaný vecne príslušný orgán, teda sťažovateľ, ale Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky ako druhostupňový orgán, ktorý vo veci konanie ani nezačal, lebo zo strany sťažovateľa nedošlo k postupu podľa § 73 daňového poriadku. Povinnosť uloženú krajským súdom žalovanému nie je možné pre zákonné prekážky splniť ani v stanovenej lehote, ani v inej lehote. V súdnom prípade sa krajský súd mohol zaoberať iba nečinnosťou orgánu verejnej správy, ktorý konanie začal, a tým bol sťažovateľ.

25. Krajský súd podľa sťažovateľa pri svojom rozhodovaní nezohľadnil ani opakované vyjadrenia sťažovateľa o jeho vecnej príslušnosti na postup vo veci žalobcu, aj napriek tomu, že v istej časti konania ho považoval za žalovaného.

B)

26. Žalobca sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril.

IV.

Právne názory kasačného súdu

27. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 a § 442 S.s.p. preskúmal najprv prípustnosť kasačnej sťažnosti. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podala neoprávnená osoba, predmetnú kasačnú sťažnosť odmietol podľa § 459 ods. 1 písm. b) S.s.p. Takto kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.).

28. Kasačný súd pri skúmaní prípustnosti kasačnej sťažnosti opomenutého sťažovateľa musí preveriť, aký bol jeho vzťah ku konaniu pred krajským súdom, teda či mal byť účastníkom tohto konania a či napriek tomu s ním krajský súd ako s účastníkom konania nekonal (§ 442 ods.2 S.s.p.).

29. Sťažovateľ tvrdí, že žalobca označil za žalovaného nesprávny orgán (Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky), pretože vec patrí do vecnej kompetencie sťažovateľa ako prvostupňového orgánu, ktorý vydal administratívnym odvolaním napadnuté prvostupňové rozhodnutie. Zároveň poukazoval na to, že ho v časti konania krajský súd považoval za žalovaného a prihliadal na jeho vyjadrenia.

30. Kasačný súd poukazuje na § 245 S.s.p., podľa ktorého v konaní o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý podľa žalobcu má povinnosť vydať rozhodnutie alebo opatrenie, vykonať úkon alebo začať z úradnej povinnosti administratívne konanie.

31. Je pravda, že žalobca v niektorých svojich podaniach označoval ako žalovaného Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky a Daňový úrad Košice popri sebe, resp. ich prakticky stotožňoval, a krajský súd tiež v určitých častiach konania dôsledne medzi nimi nerozlišoval, dokonca aj v bode 6 odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu považoval vyjadrenie sťažovateľa za vyjadrenie žalovaného.

32. Zároveň aj sťažovateľ, ktorý sa sústavne do konania iniciatívne hlásil ako žalovaný, podľa obsahu podaní sám seba za žalovaného považoval, hoci pri identifikácii konania uvádzal ako žalovaného Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky.

33. Z pohľadu kasačného súdu istý zmätok vyvolal tak žalobca, ktorý dlho nevedel jednoznačne určiť, čoho sa vlastne domáha a voči komu žaloba smeruje; ako aj žalovaný, ktorý bol v konaní voči súdu pasívny a napriek tomu, že krajský súd konal s ním, postupoval jednotlivé podania a úkony sťažovateľovi.

34. Hoci sa ani krajský súd neohradil proti tomu, že na výzvu žalovanému zasielal podania sťažovateľ bez akéhokoľvek preukázaného poverenia, po poslednom upresnení (zmene) žaloby konal krajský súd ako so žalovaným jednoznačne s Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky. Jemu zaslal podanie žalobcu na vyjadrenie dňa 26.10.2017, označil ho za žalovaného v zápisnici o vyhlásení uznesenia, uviedol ho v písomnom vyhotovení uznesenia ako žalovaného, a jemu napadnuté uznesenie aj doručil. Je zrejmé, že krajský súd napokon z podaní žalobcu vyrozumel, že sa tento domáhal uloženia povinnosti konať a rozhodnúť o jeho odvolaní, a to práve proti Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky ako

žalovanému. Krajský súd mu aj túto povinnosť uložil.

35. V zmysle § 245 S.s.p. o tom, kto je žalovaný, rozhoduje dominus litis, teda žalobca, ktorý tvrdí, že určitý konkrétny orgán verejnej správy má povinnosť vydať rozhodnutie alebo opatrenie, vykonať úkon alebo začať z úradnej povinnosti administratívne konanie. Žalobca svojim podaním z 04.07.2017 upravil petit žaloby zo dňa 16.12.2014, v ktorej za žalovaného označil Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky.

36. Pokiaľ by sa žalovaný domnieval, že krajský súd mu uložil povinnosť konať a rozhodnúť v rozpore so zákonom, mohol podať proti tomuto uzneseniu krajského súdu kasačnú sťažnosť a uviesť relevantné argumenty.

37. Keďže však podal kasačnú sťažnosť sťažovateľ, ktorý sa iba domnieva, že pri správnom právnom posúdení by mohol krajský súd uložiť povinnosť konať a rozhodnúť nanajvýš jemu (Daňovému úradu Košice), avšak sám nebol v súdnom konaní účastníkom ani mu nebola uložená povinnosť, ide o kasačnú sťažnosť podanú neoprávnenou osobou.

38. Podľa § 442 ods. 1 S.s.p. kasačnú sťažnosť môže podať účastník konania, osoba zúčastnená na konaní podľa § 41 ods. 2, ak bolo rozhodnuté v ich neprospech, a generálny prokurátor za podmienok ustanovených v § 47 ods. 2. Sťažovateľ nebol účastníkom konania, osobou zúčastnenou na konaní, ani nie je generálnym prokurátorom.

39. Podľa § 442 ods. 2 S.s.p. kasačnú sťažnosť môže (ako opomenutý sťažovateľ) podať aj ten, kto tvrdí, že mal byť účastníkom konania a krajský súd s ním ako s účastníkom konania nekonal. Keďže z vyššie uvedeného je zrejmé, že sťažovateľ nemal byť účastníkom konania, pretože ho žalobca za žalovaného neoznačil, kasačnému súdu nezostalo iné, ako kasačnú sťažnosť odmietnuť ako podanú neoprávnenou osobou podľa § 459 ods. 1 písm. b) S.s.p.

40. O trovách konania kasačný súd rozhodol podľa ustanovenia § 170 písm. a) v spojení s § 467 ods. 1 S.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.